

loven, blev der ganske vist i Folketinget fra Højres Side stillet Forslag om at indføre Forholdstal. Dette Forslag fik 6 Stemmer, saa hele Højre stemte ikke for det, og der blev udtalt fra det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich), som sidder i Rigsdagen endnu, at naar Højre blot kunde opnaa, at Sagen blev stillet frit — hvorved han mente, at Sagen blev overgivet til fremtidig Ordning ved Valgloven —, vilde Højre være tilfreds, altsaa, at man ændrede andet Punktum i § 32 saaledes, at der ikke udtrykkeligt stod, at det skulde være Enmandskredse, men at man overlod Valgloven denne Afgørelse.

Jeg nævner denne Sag, fordi jeg vil gerne, at det skal staa klart for det høje Ting her, at naar Højre her i Tinget kræver Forholdstal gennemført ved denne Lejlighed, staar det i Virkeligheden ikke som Ordføreren for Højre i Folketinget (Afbrydelse af *Ordføreren* [Goos]). Meget vel, den ærede Ordfører siger, at det gør han heller ikke Paastand paa. Højre heroppe gør altsaa denne Indstilling ganske for egen Regning, og det har det selvfølgelig Ret til, jeg bestrider ikke denne Ret. Men derved fremkommer en Omstændighed, som jeg dog vil gøre opmærksom paa, og det er den, at derved bliver Højre heroppe svagt i sin Fordring. Højre heroppe kan jo længe nok sige, at Højre i Folketinget er kun et lille og delvis splidagtigt Parti, og det kan det have Ret i. Jeg har hørt det før fra Højre heroppe. Det er Højres Fortid, der har gjort det saa svagt og splidagtigt, som det er i Folketinget. Men dog er Højre i Folketinget, som det er, langt nærmere i Forbindelse med Befolkningen, end Højre heroppe er. Højre heroppe kan være vis paa, at naar Højre i Folketinget har ment at kunne frafalde Kravet om Forholdstal og nøjes med at faa Sagen stillet frit til Valglovens Afgørelse i sin Tid, staar det langt nærmere ved de Bevægelser, der ere ude i Befolkningen, end Højre heroppe gør, naar det kraftigt kræver ved denne Sags Ordning at faa Forholdstal gennemført. Landstingets Højre staar altsaa fjernere fra Befolkningen, end Folketingets Højre gør, selv om dette sidste er svagt og splidagtigt.

Naar Kravet nu er rejst heroppe fra

de Herrers Side, erkender jeg, at de have Ret til at rejse det, jeg bestrider ikke denne Ret. Men jeg har sagt det tidligere, og ogsaa i Udvalget, at naar der heroppe fra rejses Krav om at faa Forholdstal gennemført til Folketinget, er det langt mere end Kravet om Fastsættelse af Folketingets Medlemmers Antal, saa er det delvis et Krav om Forandring i Repræsentationen, og saa er det naturligt, som ogsaa det ærede 4de Medlem for 9de Kreds (Harald Jensen) sagde, at der fra anden Side ogsaa rejses Krav om at faa yderligere Forandring i Repræsentationens S sammensætning. Forlangendet om Forholdstalsvalg vil da mødes med Krav om ogsaa at faa en Forandring i Landstingets S sammensætning, og saa ere vi inde paa en langt videregaaende Grundlovsændring end den, der oprindeligt var tilsigtet, da Partierne samledes om at stille Krav om Ændring i Grundlovens § 32.

Vi have talt her gentagne Gange om Fordelene og ogsaa om Manglerne ved Forholdstalsvalg. Fordelene ere saa overvejende, at jeg tror, intet Parti vil være imod at indføre Forholdstal ved S sammensætningen af Repræsentationen her i Landet. Det tror jeg slet ikke. Men Vanskeligheden er jo den, som jeg nævnte før, at der da bliver Spørgsmaal om at gaa videre, og Krav herom vil da absolut blive rejst, og ogsaa rejst fra Ministeriets Side, hvis Fordringen om Forholdstalsvalg fastholdes her.

Den Gang Spørgsmaalet blev rejst, og man fra alle Sider enedes om at gaa til et Forslag om en Grundlovsændring, og Ministeriet fremsatte Forslag derom, var det selvfølgelig Mening, at denne Forhandling skulde være Alvor og navnlig føres til Ende. Ingen kunde jo vide nøjagtigt, om den kunde føre til noget Resultat, men alle vare enige om, at Forsøget skulde gøres og gøres fuldt ud, for at man dog i det mindste kunde faa det Resultat ud deraf, at man ikke i Fremtiden, naar man saa maatte gaa den anden Vej at stille Forslag om det fulde Kredsantal efter Grundlovens § 32, da skulde mødes med det Krav: Lad os hellere ændre Grundloven! Altsaa, man gik ud fra, at Arbejdet skulde gøres fuldt ud her, for at man een Gang for alle kunde faa den Sag